

Els resultats de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central dels anys 2020 i 2021

Setembre 2023

Introducció

La balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central s'obté a partir de la diferència entre la despesa que el sector públic central realitza en aquest territori i el volum d'ingressos detrets de Catalunya per finançar el conjunt de la despesa pública central.

Quan en un territori els recursos aportats superen les despeses que s'hi destinen, el signe del saldo dels fluxos fiscals originats pel Govern central en aquest territori és negatiu, és a dir, hi ha una sortida neta de recursos fiscals (dèficit fiscal). En el cas contrari, quan les despeses rebudes superen els ingressos aportats, existeix un superàvit fiscal.

A continuació es presenten els resultats del càlcul de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central per als exercicis pressupostaris 2020 i 2021. Com que els últims anys l'Administració general de l'Estat no publica ni facilita les dades sobre territorialització de despesa de l'estat i dels organismes autònoms, s'ha optat per actualitzar el càlcul de la balança fiscal per al 2020 i 2021 realitzant imputacions amb estimacions i noves fonts d'informació sobre la distribució territorial de transferències per als quals manca informació sobre aquesta territorialització.

Els darrers càlculs de la balança fiscal fets amb tota la informació disponible corresponen a l'any 2016, i són els últims d'una sèrie històrica de càlculs realitzats per la Generalitat de manera ininterrompuda des del 1986. El setembre de 2022 és va publicar també una aproximació al càlcul de la balança fiscal per al 2019 en què es va imputar la despesa de l'estat i dels organismes autònoms a partir de percentatges històrics d'imputació de programes de despesa a Catalunya. En el present document es presenta en primer lloc la metodologia emprada per al càlcul de la balança fiscal dels anys 2020 i 2021 i, en segon lloc, es mostren els seus resultats de 2020 i 2021 comparats amb els de 2019, darrer any, com ja s'ha dit, de càlcul publicat d'aproximació a la balança fiscal de Catalunya. Cal dir que per a aquest primer document de resultats de la balança fiscal per als anys esmentats s'ha calculat la balança tan sols amb el mètode del flux monetari.

Metodologia

La no disponibilitat de dades de territorialització de la despesa de l'Administració general de l'Estat i dels organismes autònoms i altres entitats ha obligat a innovar en la imputació d'aquests àmbits per tal de poder completar un càlcul de la balança fiscal. En la resta d'àmbits les fonts d'informació han sigut les mateixes que en els darrers anys en què la Generalitat ha publicat les seves balances fiscals i per tant, s'han pogut aplicar els mateixos criteris metodològics que en els anys anteriors.

En el següent quadre es mostra el conjunt de despeses de l'Estat dels anys 2020 i 2021 considerades per imputar a Catalunya separant aquelles de les quals es disposa d'informació sobre territorialització d'aquelles per a les quals ha calgut fer hipòtesis. Com es pot comprovar, el percentatge dels imports per als quals manca informació sobre la seva

territorialització és d'un 19,3% del total el 2020 i un 21,4% el 2021. Entre les despeses territorialitzades destaquen pel seu pes les de la Seguretat Social, que suposen aproximadament un 60% del total.

Quadre 1

Despeses considerades i territorialització

	2020		2021	
	M€	%	M€	%
Estat, organismes autònoms i altres ens	143.126	38,2%	156.439	39,9%
Dades territorialitzades	71.014	19,0%	72.426	18,5%
Dades no territorialitzades	72.112	19,3%	84.013	21,4%
Inversions empreses públiques	3.060	0,8%	3.130	0,8%
Seguretat Social	228.180	61,0%	232.977	59,4%
TOTAL	374.366	100,0%	392.546	100,0%
Total territorialitzat	302.253	80,7%	308.534	78,6%
Total no territorialitzat	72.112	19,3%	84.013	21,4%

La metodologia de càlcul de les balances fiscals que es segueix, en la mesura que ho permeten les dades disponibles, correspon a l'aprovada pel Grup de Treball per al càlcul de les balances fiscals de Catalunya amb l'Administració central, que va ser constituït pel govern el 30 de juliol de 2013. Atès que els membres d'aquest Grup de Treball es varen integrar en el Consell Assessor en Política Econòmica de Catalunya (CAPEC), la metodologia emprada pels càlculs que es presenten, es va informar en la reunió de l'esmentat Consell del passat 25 de juliol de 2023.

Les xifres que es presenten s'han calculat seguint l'enfocament del principi del flux monetari. La utilització d'aquest enfocament o el del principi de la incidència càrrega-benefici depèn de l'objectiu de l'anàlisi que es vulgui fer: l'enfocament del flux monetari vol mesurar l'impacte econòmic generat per l'activitat del sector públic en un territori, mentre que l'enfocament de la incidència càrrega-benefici intenta calcular l'impacte de l'actuació del sector públic central sobre el benestar dels individus residents en un territori.

A grans trets, segons el mètode del flux monetari, els ingressos s'imputen al territori on es localitza la capacitat econòmica sotmesa a gravamen i la despesa s'atribueix al territori on es realitza. Pel mètode de la incidència càrrega-benefici, els ingressos s'imputen al territori on resideixen les persones que finalment suporten la càrrega tributària i l'assignació de la despesa es fa al territori on resideix el beneficiari. Cal destacar que el mètode del flux monetari és el més adient per valorar la influència que l'actuació del sector públic té sobre el creixement econòmic d'un territori; en canvi el criteri de la incidència càrrega-benefici és el més adequat per analitzar l'acció del sector públic en termes d'equitat.

Abans d'exposar la metodologia aplicada, cal tenir present que no s'han inclòs en cap moment els imports procedents del Pla de Recuperació Transició i Resiliència que corresponen al fons del Mecanisme de Recuperació i Resiliència que consten en els pressupostos generals de l'Estat a partir del 2021 fins el 2023. El motiu de la seva exclusió és que són uns recursos extraordinaris per aquests 3 anys, i per tant, s'ha optat per no incloure'ls i així mantenir la sèrie de resultats de la balança fiscal homogènia.

En primer lloc, cal dir que durant l'elaboració d'aquesta balança fiscal de Catalunya s'ha fet una revisió completa de la metodologia acordada pel grup d'experts, per tal de detectar si ha hagut canvis importants en l'estructura dels ingressos i despeses del sector públic.

En segon lloc, dir que la metodologia d'imputació dels ingressos s'ha fet segons la metodologia del Grup d'Experts, igual com en els anys anteriors. Per les despeses, s'ha pogut emprar aquesta metodologia per a les despeses de la Seguretat Social i per a les inversions de les empreses públiques. Per a la resta de despesa, és a dir, les de l'estat i les dels organismes autònoms, s'ha emprat la metodologia següent:

La despesa de l'Estat s'imputa d'acord amb els punts següents:

- Els capítols 1 (despeses de personal) i 2 (despeses corrents de béns i serveis) s'imputen segons els percentatges d'imputació mitjans de Catalunya d'aquests capítols de despesa d'acord amb les dades de territorialització dels últims anys disponibles (2015 i 2016). Es considera adequat mantenir aquest percentatge ja que d'una banda s'observa que no varia en el temps i de l'altra aquestes despeses no tenen un pes molt rellevant en el total.
- El capítol 3 (despeses financeres d'interessos) s'imputa segons el percentatge global mitjà d'imputació de despesa per Catalunya dels darrers anys, que és el mateix criteri amb què s'ha imputat aquesta despesa al llarg dels càlculs publicats de la balança fiscal.
- Per al capítol 6 de despesa (inversions reals) es disposa d'informació publicada de la territorialització per part del ministeri d'Hisenda.
- Els capítols 4 i 7 de transferències (corrents i de capital) s'imputen a partir d'una recerca detallada d'aquestes despeses a partir de diverses fonts d'informació:
 - A partir de les liquidacions del pressupost que publica el Ministeri d'Hisenda on s'han pogut identificar el destí territorial de determinades transferències,
 - Resolucions publicades al BOE sobre la distribució de transferències entre comunitats autònomes.
 - Diferents pàgines webs oficials per identificar el repartiment territorial publicat de diverses partides de transferències liquidades, especialment transferències a comunitats autònomes i ens locals

- Per la resta de transferències de les quals no es troba informació s'acaba imputant segons el percentatge global de despesa imputada a Catalunya respecte al total.
- Com a aspecte particular cal assenyalar que s'han identificat alguns imports de despesa que han crescut de manera molt destacada en els exercicis 2020 i 2021, com els imports corresponents als pagaments associats a compliment de sentències judicials (1.454 milions d'euros el 2020 de transferències a la banca per les indemnitzacions del Castor i més de 1.500 milions d'euros el 2021 de transferències a companyies elèctriques per les sentències del cànon hidroelèctric). La imputació d'aquests imports també ha estat consensuada amb els experts.

La despesa dels organismes autònoms i altres entitats s'ha d'imputar entitat per entitat a partir de les dades de territorialització i amb criteris d'imputació per a cada ens. En aquest cas s'han actualitzat indicadors d'imputació actualitzats amb dades de 2020 i 2021 i s'han utilitzat les mitjanes dels percentatges d'imputació de 2015 i 2016 per als casos en què normalment s'hauria usat la territorialització.

El darrer aspecte metodològic rellevant a l'hora de computar els saldos fiscals dels territoris respecte a l'Administració central és l'impacte del dèficit o superàvit del sector públic central en la distribució territorial dels ingressos i les despeses.

Si no es neutralitzen aquests impactes es poden extreure conclusions errònies; així per exemple, en cas de dèficit públic es podria donar el resultat que tots els territoris tinguessin un saldo fiscal positiu i, a la inversa, en cas de superàvit, que tots els territoris tinguessin dèficit fiscal. Evidentment, uns resultats com aquests no permetrien analitzar els fluxos interterritorials que es produeixen entre territoris a través de l'acció del sector públic central. El càlcul de la balança fiscal es presenta, per tant, neutralitzant la situació financera del sector públic central; és a dir, simulant un equilibri entre els seus ingressos i despeses.

Resultats

El resultat del càlcul de la balança fiscal queda recollit principalment per dos percentatges: el d'ingressos que Catalunya aporta a l'Administració central i el de despesa que l'Administració central realitza a Catalunya.

Segons el flux monetari, els ingressos aportats per Catalunya l'any 2020 representen el 19,3% del total, trese dècimes menys que l'any 2019. Les despeses rebudes representen el 13,7%, tres dècimes més que l'any 2019. Com a conseqüència, es produeix un diferencial de 5,5 punts percentuals del pes dels ingressos per sobre de les despeses, que indiquen el manteniment de la situació de dèficit fiscal.

L'any 2021, els ingressos aportats per Catalunya també representen el 19,2% del total. Es constata un descens significatiu del pes de Catalunya pel que fa a l'aportació relativa als

ingressos del sector públic central respecte a l'any 2019, arran de l'impacte de la Covid-19 en els ingressos impositius.

Quant a les **despeses** rebudes, representen el 13,6%. Amb aquestes xifres el diferencial entre el pes relatiu dels ingressos i el de les despeses és també de 5,6 punts percentuals. La despesa imputada a Catalunya dins del conjunt de despesa de l'Estat guanya pes en els anys 2020 i 2021 respecte al 2019, del 13,4% al 13,7% i 13,6%, respectivament, coincidint amb el repartiment dels fons Covid i altres extraordinaris per part de l'Estat.

Així, en els dos anys es constata que els ingressos aportats tenen un pes superior al del PIB de Catalunya respecte al global de l'estat (19%) i les despeses, un pes inferior al de la població (16,4%).

Si s'exclouen les operacions de la Seguretat Social, que per les seves característiques són despeses no discrecionals, el diferencial entre el pes dels ingressos aportats i les despeses rebudes s'incrementa substancialment. Així, en el cas del 2020, els ingressos, amb un 19%, tenen un pes equivalent al del PIB, i el pes percentual de les despeses se situa molt per sota, en el 9%, de manera que el diferencial dels ingressos respecte a les despeses s'eleva a 10 punts. En el 2021, els resultats són similars, amb un diferencial també de 9 punts percentuals.

Quadre 2

Balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central

% Catalunya/total

	Flux monetari		
	2019	2020	2021
Ingressos	19,6%	19,3%	19,2%
Estat+OA+Emp. Púb.	19,8%	19,2%	19,2%
Seguretat Social	19,4%	19,3%	19,2%
Despeses	13,4%	13,7%	13,6%
Estat+OA+Emp. Púb.	8,1%	9,0%	9,2%
Seguretat Social	16,7%	16,8%	16,7%

A continuació, els quadres 3 i 4 mostren els principals conceptes d'ingressos i de despeses de l'Administració pública central que s'imputen a Catalunya els anys 2020 i 2021 amb l'enfocament del flux monetari.

El quadre 3 presenta el desglossament dels ingressos aportats per Catalunya al sector públic central. L'any 2020 el conjunt d'aquests ingressos segons el flux monetari sumen 48.965 milions d'euros i representen el 19,2% del total, un 0,4% menys que el 2019, any en què sumaven 60.892 milions d'euros. L'impacte de la pandèmia en els ingressos de l'Estat

es tradueix per tant en una forta davallada generalitzada i en una pèrdua de pes relatiu dels ingressos provinents de Catalunya en el conjunt d'ingressos de l'Estat. L'any 2021 es recuperen els ingressos, de manera que els aportats per Catalunya sumen 61.448 milions d'euros, un 19,2% del total. Els ingressos que expliquen aquests canvis són principalment l'impost de societats i les cotitzacions socials, que són el més afectats per la pandèmia

Per àmbits s'observa que els ingressos aportats a l'Estat representen el 19,2% del total tant el 2020 com el 2021, quatre dècimes menys de pes relatiu que l'any 2019. Els aportats a la Seguretat Social representen el 19,3% del total el 2020 i el 19,2% el 2021, davant del 19,4% que representaven el 2019.

Quadre 3

Detall del resultat de la imputació territorial dels ingressos de l'Administració pública central a Catalunya

	Flux monetari					
	2019 M€	%	2020 M€	%	2021 M€	%
Total ingressos	60.892	19,6	49.317	19,3	61.554	19,2
Ingressos Estat	29.148	19,8	23.103	19,3	29.970	19,3
IRPF	8.968	22,0	8.123	21,7	10.108	22,0
I. societats	4.949	20,2	2.904	18,5	4.975	18,4
IVA	7.362	19,9	5.274	19,7	7.294	19,6
Impostos especials	1.423	19,6	981	19,5	1.200	19,4
Resta	6.447	17,2	5.821	16,9	6.393	16,5
Ingressos OA i ens públics	399	15,8	309	14,3	386	15,3
Ingressos empreses públiques*	1.194	21,9	592	18,6	628	18,1
Ingressos SS	30.150	19,4	25.313	19,3	30.570	19,2
Ingressos per cotitzacions	29.799	19,4	25.016	19,3	30.321	19,2
Altres	351	16,8	297	18,5	249	16,4

* Ingressos d'explotació ENAIRE + Ports de l'Estat

Del conjunt d'ingressos aportats al sector públic central, les cotitzacions a la **Seguretat Social** són les que, en termes absoluts, tenen un import més elevat, de 25.016 milions d'euros el 2020 i 30.321 milions d'euros el 2021, un 51,1% i un 49,4%, respectivament, del total d'ingressos aportats al sector públic central. Segueixen, per ordre d'importància quantitativa, els ingressos procedents de l'IRPF, l'IVA, l'impost de societats i els impostos especials, amb un pes conjunt del 35,3% del total d'ingressos el 2020 i del 38,4% el 2021, davant del 37,3% del 2019. En els anys 2020 i 2021 el pes dels ingressos aportats per Catalunya en concepte dels impostos de societats, IVA i especials es redueixen respecte a la situació prèvia a la pandèmia.

Els ingressos aportats per taxes de les empreses públiques són poc rellevants en termes quantitatius, un 2% del total d'ingressos l'any 2019 que minva fins a l'1,2% i l'1% els anys

2020 i 2021, bàsicament per la forta davallada dels ingressos d'exploració d'Aena en anys d'aturada de l'activitat aeroportuària.

D'acord amb el quadre 4, les despeses del sector públic central rebudes a Catalunya segons el flux monetari l'any 2020 sumen 51.444 milions d'euros, xifra que representa un pes del 13,7% respecte del total. L'any 2021 la xifra és de 53.454 milions d'euros que suposen un 13,6% del total. S'observa com ha crescut la despesa en aquests anys de política fiscal expansiva per fer front al fre a l'activitat econòmica que ha suposat la pandèmia (l'any 2019 la despesa rebuda a Catalunya va ser de 43.271 milions d'euros) i com ha guanyat pes relatiu Catalunya com a receptora de la despesa del sector públic central (del 13,4% del 2019 al 13,7% del 2020).

Analitzant-ne la composició, s'observa com les despeses de l'Estat a Catalunya, passen del 8,5% del total del 2019 al 9,6% del 2020 i el 10% del 2021. Aquest increment s'explica en gran part per l'impacte dels fons, línies d'ajut i aportacions **addicionals** de l'Estat a les CA per fer front als **efectes de la Covid-19**. Les despeses de la Seguretat Social varien poc en termes relatius respecte al 2019. Cal fer notar que aquestes últimes corresponen bàsicament a pensions i altres prestacions econòmiques, que no tenen un caràcter discrecional, és a dir, simplement es reben en funció d'on resideixen els beneficiaris de les prestacions.

Quadre 4

Detall del resultat de la imputació territorial de les despeses de l'Administració pública central a Catalunya

	Flux monetari					
	2019 M€	%	2020 M€	%	2021 M€	%
Total despeses	43.721	13,4	51.444	13,7	53.454	13,6
Despeses Estat	8.759	8,5	11.837	9,6	13.651	10,0
Despeses OA i ens públics	895	4,7	663	3,4	639	3,3
Inversió EP	465	15,5	614	20,1	341	10,9
Despeses SS	33.601	16,7	38.330	16,8	38.824	16,7
Prestacions*	32.862	16,9	37.608	17,0	38.078	16,8
Altres	739	11,5	722	11,1	746	11,1

* Inclou el capítol 4 de l'INSS i les entitats gestores, de les mútues d'AT i MP, del SEPE i del FOGASA. També s'hi inclou tot el programa de prestacions econòmiques del mutualisme administratiu de les mútues de funcionaris i tota la despesa de classes passives.

A l'hora de computar els saldos fiscals dels territoris respecte a l'administració central, un dels aspectes a considerar, tal com hem dit, és la influència del dèficit o superàvit del sector públic central en la distribució territorial dels ingressos i les despeses. Per poder interpretar millor els resultats dels saldos fiscals dels diferents territoris és important descomptar l'efecte de l'existència dels possibles dèficits o superàvits dels comptes públics. Si no s'exclouen aquests impactes se'n poden extreure conclusions errònies. Per aquest motiu, els resultats

de la balança fiscal es presenten **en termes de neutralització**, simulant una igualtat entre els ingressos i les despeses del sector públic central.

En el quadre 5 es mostra l'import del dèficit pressupostari del sector públic central per als anys 2020 i 2021. Cal fer notar que aquesta xifra de dèficit correspon a la diferència entre els ingressos i despeses considerades en l'anàlisi de la balança fiscal i, per tant, no equival al dèficit no financer de l'administració central de cada any. L'impacte de la Covid 19 en les finances del sector públic central ha comportat una davallada dels ingressos públics i un augment de la despesa per les polítiques estabilitzadores que s'han dut a terme. Això s'ha traduït en uns dèficits de les operacions considerades en la balança fiscal d'unes magnituds històricament elevades (118.709 milions d'euros de dèficit el 2020 i 72.240 milions d'euros el 2021, davant dels 15.452 milions d'euros del 2019).

Quadre 5

Dèficit de les operacions considerades

Milions €

	2019	2020	2021
Ingressos	310.355	255.656	320.306
Despeses	325.807	374.366	392.546
Dèficit públic	-15.452	-118.709	-72.240

A l'hora d'equilibrar els saldos pressupostaris per tal de computar monetàriament la balança fiscal es pot optar per dos ajustos. D'una banda, **per la via de les despeses**, és a dir, rebaixant les despeses al mateix nivell que els ingressos, i, de l'altra, per la via dels ingressos, és a dir, incrementant els ingressos fins al mateix import que les despeses. Així, l'ajust via despeses suposa reduir les despeses totals del sector públic central considerades fins a 255.656 milions d'euros per al 2020 i fins 320.306 milions d'euros per al 2021, i l'ajust via ingressos suposa augmentar els ingressos totals del sector públic central considerats fins a 374.366 milions d'euros l'any 2020 i fins a 392.546 milions d'euros l'any 2021.

L'ajust de les despeses al mateix nivell que els ingressos equival a simular que l'administració central corregeix el dèficit **reduint les despeses** i, per tant, la imputació a Catalunya de l'ajust es fa reduint les despeses segons el pes que representen en el total estatal. Aquesta hipòtesi té coherència amb el fet d'imputar les despeses en interessos en funció del pes de les despeses que l'Estat destina a Catalunya ja que, de fet, aquests interessos són la càrrega del deute derivada dels successius dèficits públics.

L'ajust via ingressos al mateix nivell que les despeses equival a simular que l'Administració central corregirà el dèficit augmentant els impostos i, per tant, la imputació a Catalunya es fa incrementant proporcionalment els ingressos segons el pes que representen en el total estatal. Aquesta metodologia és coherent amb el fet de suposar que en situacions de dèficit

públic, que es tradueixen **en endeutament**, es necessiten uns recursos extraordinaris que s'hauran de finançar en períodes posteriors mitjançant ingressos impositius. A la inversa, una situació de superàvit públic comportarà una futura reducció d'impostos.

El quadre 6 presenta els resultats del càlcul de la balança fiscal, amb equilibri pressupostari ajustant tant per la banda de les despeses com dels ingressos i aplicant el mètode del flux monetari per als anys 2019, 2020 i 2021. La importància relativa del dèficit de les operacions considerades es tradueix en uns resultats divergents al calcular els saldos fiscals neutralitzant el dèficit per la via dels ingressos i per la via de les despeses, de manera que són més grans els dèficits calculats d'acord amb la primera hipòtesi que amb la segona, i amb una distància més gran que en els anys anteriors a la Covid-19, en què el dèficit de les operacions considerades era molt més petit. Així mateix, cal tenir en compte la davallada del PIB en els anys 2020 i 2021 respecte al 2019, que fa que saldos semblants en termes d'imports, com és el cas del dèficit fiscal de Catalunya calculat amb el mètode del flux monetari amb dèficit neutralitzat per via dels ingressos (20.203 milions d'euros el 2019 i 20.772 milions d'euros el 2020) passin a créixer en termes del PIB (8,5% el 2019 i 9,8% el 2020).

Quadre 6

Resultats balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central

	2019		2020		2021	
	M€	% s/PIB	M€	% s/PIB	M€	% s/PIB
Flux monetari						
Saldo equilibri ingressos	-20.203	-8,5	-20.772	-9,8	-21.982	-9,6
Saldo equilibri despeses	-19.245	-8,1	-14.185	-6,7	-17.936	-7,8

Els resultats de la balança fiscal segons el mètode del flux monetari, ajustant via despeses, mostren que el dèficit fiscal l'any 2020 és de 14.185 milions d'euros, un 6,7% del PIB. L'any 2021 el dèficit fiscal calculat de la mateixa manera és de 17.936 milions d'euros, un 7,8% del PIB. En el 2019 el dèficit fiscal va ser 19.245 milions d'euros, equivalents a un 8,1% del PIB.

El quadre 6 també presenta les dades del dèficit fiscal equilibrant els ingressos, que és la hipòtesi d'ajust que el Grup de treball per al càlcul de les balances fiscals considera més acceptable. En aquest cas, el dèficit fiscal de Catalunya l'any 2020 segons el flux monetari és de 20.772 milions d'euros, xifra que suposa un **9,8% del PIB**. El dèficit fiscal del 2021 és de 21.982 milions d'euros, xifra que també suposa un **9,6% del PIB**. L'any 2019 l'import del dèficit fiscal va ser, i 20.203 milions d'euros, un **8,5% del PIB**.

La balança fiscal de Catalunya amb el sector públic i la seva evolució des del 1986 fins al 2021

Tal com s'ha indicat, segons la metodologia del flux monetari, el resultat de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central al 2020 és de 20.772 milions d'euros i al 2021 és de 21.982 milions d'euros, un 9,8% i un 9,6% del PIB català, respectivament. Aquest càlcul s'ha fet equilibrant els ingressos entenent que és la hipòtesi més plausible per a la neutralització.

Quadre 7

La balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central

Flux monetari

Pressupost equilibrat: hipòtesi ajust ingressos

Milions €

	2019	2020	2021
Ingressos aportats per Catalunya	63.924	72.216	75.436
% Catalunya/total	19,6%	19,3%	19,2%
Despeses rebudes a Catalunya	43.721	51.444	53.454
% Catalunya/total	13,4%	13,7%	13,6%
Saldo	-20.203	-20.772	-21.982
% s/PIB	-8,5	-9,8	-9,6

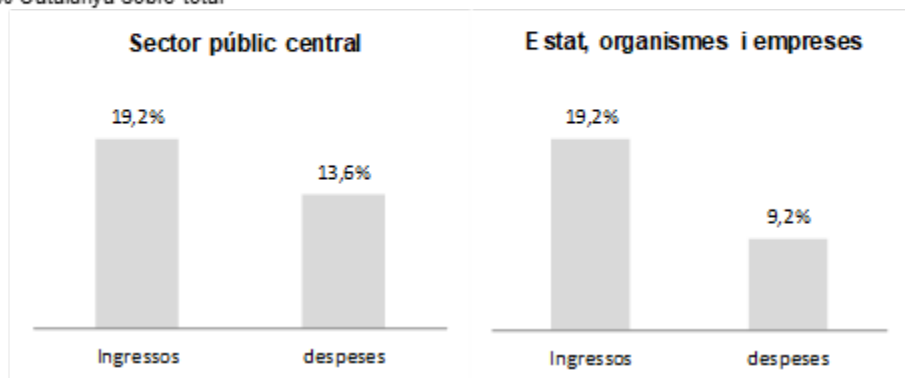
El dèficit fiscal de Catalunya amb el sector públic central dels anys 2020 i 2021 és el resultat d'una aportació d'ingressos del 19,3% i del 19,2%, respectivament, i d'unes despeses rebudes del 13,7% i del 13,6%, respectivament. Com s'ha dit prèviament, Catalunya contribueix als ingressos en una proporció per sobre del seu pes en el PIB estatal; en canvi, rep una fracció de despesa que queda per sota del pes de la població sobre el conjunt de l'Estat.

Gràfic 1

Pes dels ingressos i les despeses de Catalunya en el total

Any 2021. Flux monetari

% Catalunya sobre total

Aquesta desproporció entre el pes específic dels ingressos aportats i el de les despeses destinades a Catalunya es manté històricament, independentment de quin sigui el dèficit o superàvit pressupostari del Govern central, i és la responsable del saldo fiscal territorial negatiu de Catalunya.

Catalunya ha estat aportant de mitjana entre els anys 1986 i 2021 al voltant del 19,4% dels ingressos de l'Administració central i l'Administració de la Seguretat Social. Del pressupost d'aquestes administracions, a Catalunya s'han rebut de mitjana el 13,9% de totes les despeses.

Si s'exclouen les partides, tant d'ingressos com de despeses, que pertanyen a la Seguretat Social (que per les seves característiques són despeses no discrecionals), l'Administració general de l'Estat i els ens que en depenen han obtingut de Catalunya una mitjana d'un 19,6% del total dels seus ingressos en el període de 28 anys, però hi destinen només el 10,6% de les despeses.

A l'hora d'analitzar la sèrie cal tenir en compte alguns aspectes tècnics. Tot i que no desvirtuen de cap manera els resultats obtinguts, s'ha de tenir en compte que els diferents estudis de la balança fiscal elaborats des de Catalunya han anat incorporant alguns canvis metodològics, com per exemple, la inclusió de les inversions de les empreses públiques, la imputació de les despeses en interessos o la incorporació dels ingressos patrimonials.

Quadre 8
Evolució del dèficit fiscal de Catalunya amb
el sector públic central

Milions €

	Flux monetari	% PIB Catalunya
1986	-2.465	-6,8
1987	-2.868	-7,0
1988	-3.466	-7,5
1989	-4.056	-7,7
1990	-4.867	-8,3
1991	-5.174	-8,0
1992	-5.988	-8,6
1993	-7.263	-10,1
1994	-6.732	-8,8
1995	-6.416	-7,7
1996	-7.088	-7,9
1997	-7.018	-7,4
1998	-6.813	-6,8
1999	-8.124	-7,5
2000	-8.532	-7,2
2001	-8.565	-6,7
2002	-13.696	-10,1
2003	-13.036	-8,9
2004	-13.595	-8,7
2005	-14.186	-8,4
2006	-14.493	-7,9
2007	-15.913	-8,1
2008	-17.200	-8,6
2009	-16.409	-8,5
2010	-15.409	-7,9
2011	-15.006	-7,7
2012	-12.929	-6,6
2013	-15.602	-8,1
2014	-16.572	-8,4
2015	-16.924	-8,2
2016	-16.947	-8,0
2019	-20.203	-8,5
2020	-20.772	-9,8
2021	-21.982	-9,6
Mitjana		-8,1
Desviació estàndar		0,9

¹ Segons pressupost equilibrat (hipòtesi ingressos = despeses)

Nota: A partir del càlcul de la balança fiscal de l'any 2002, 2010 i 2020, s'introdueixen alguns canvis metodològics en el càlcul de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central.

*Aproximació al càlcul de la balança fiscal per la manca de dades de territorialització de les despeses de l'Estat i els organismes

La sèrie correspon al càlcul de la balança fiscal amb el pressupost equilibrat ajustant els ingressos; és a dir, en cas de dèficit s'han imputat més ingressos dels reals i en cas de superàvit se n'han imputat menys. D'aquesta manera s'anul·la l'efecte de la variabilitat en la situació financera del sector públic central i permet la comparació entre els anys.

De mitjana en tot el període, el dèficit fiscal de Catalunya en el flux monetari se situa en un 8,1% del PIB i mostra una variabilitat limitada al llarg dels anys, ja que la desviació estàndard d'aquesta sèrie és només de 0,9 punts. Els màxims es produeixen l'any 1993 i el 2002 amb dèficits superiors al 10% del PIB i les xifres mínimes el 1986, el 1998 i el 2001, amb dèficits fiscals inferiors al 7% del PIB.

En el gràfic 2 es visualitza aquesta sèrie de dades i permet veure que el dèficit fiscal, segons el flux monetari, se situa sempre en un interval entre el 6,7% i el 10,1% del PIB.

La perspectiva històrica de la balança fiscal permet constatar que Catalunya rep un impacte contractiu continuat en la seva economia com a resultat del dèficit fiscal que resulta de l'activitat del sector públic central.

Gràfic 2

